

Maankäyttösektorin tieto-ohjelman yhteistyöryhmä

Aika: 24.4.2020 klo 13.00–15.00

Paikka: Skype-kokous

Osallistujat:

Hanski Minna (MMM)
Nippala Jaakko (MMM)
Knaapi Riikka (MMM)
Mannonen Ari (MMM)
Riissanen Niina (MMM)
Perälä Paula (YM)
Raisa Mäkipää (LUKE)
Kaisu Harju (SYKE)
Ulla Pyysalo (Maanmittauslaitos)
Juha Romula (Keski-Suomen ELY-keskus)
Juha Inkilä (Metsäkeskus)
Kalle Eerikäinen (Metsähallitus)
Matti Laatikainen (GTK)
Liisa Pietola (MTK)

Asiantuntijat:

Kaipainen Jaana (MMM)

Asialista

1. Kokouksen avaus ja ryhmän toimeksianto

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13.05 ja esitteli yhteistyöryhmän toimeksiannon asettamis päätöksen mukaisesti.

Asiantuntija Jaana Kaipainen esitteli maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden ja sen organisoitumisen.

Tiedusteltiin eri ryhmien keskinäistä suhdetta ja organisoitumista. Todettiin, että tieto-ryhmässä tehdään konkreettisesti työtä tieto-ohjelman muodostamiseksi. Seurantaryhmässä seurataan kokonaisuutta ylätasolla.

Tiedusteltiin jo olemassa olevista hankkeista teemaan liittyen. Todettiin seuraavat hankkeet:

- Kokonaiskestävä puuntuotantoa turvemailta (SUO) –hanke (Luke)
- Turvemaiden kestävä metsänhoidon talouspaketti (Luke)
- Suometsäosaaja (Tapio).

2. Osallistujien esittäytyminen ja tavoitteet työlle

Todettiin, että sekä varsinainen ja varajäsen voivat osallistua kokoukseen, mikäli kokevat hyödylliseksi. Jos kumpikaan ei pääse, voi myös organisaatiosta muu relevantti henkilö osallistua. Tietosihteerille tästä.

Käytiin esittelykierros ja osallistujien tavoitteet työlle:

Minna Hanski (PJ):

- Pitkäaikaista taustaa vesiasioiden parista. Kytöks tähän digitaalisuuden ja sen edistämisen kautta.
- Tieto-ohjelman yhteistyöryhmän kautta saadaan uusia yhteistyökuvioita aikaiseksi eri organisaatioiden välille

Jaakko Nippala:

- Erytisasiantuntija, MMM. Ryhmän sihteeri
- Odotuksena suuntaviivoja ja konkreettisia toimenpiteitä maankäyttösektorin toimenpideohjelmaan

Riikka Knaapi:

- Ilmastoruokaohjelmassa mukana ja joutoalueiden metsitystuen valmistelussa.

Ari Mannonen:

- Ministeriön tietojärjestelmien parissa työtä. Tietojärjestelmänäkökulmasta mukana työssä.
- Ryhmän työn kautta synnyttävät palvelut kiinnostavat. Tietojärjestelmien tietojen yhteensopivuus.

Niina Riissanen

- Metsäsektorin tietohallinnon kehittäminen
- Odotuksena poikkihallinnolliset kehittämiskohteet

Paula Perälä

- Ympäristöministeriön jäsenenä
- Toiveena tieto-ohjelma ja maankäyttösektori -termien täsmentyminen. Ilmastonäkökulma vahvana työhön mukaan.

Raisa Mäkipää:

- Tutkimuspäällikkö Lukessa. Johtaa strategisen neuvoston hanketta, jossa etsitään keinoja vähentää päästöjä turvemailla.

Kaisu Harju:

- Paikkatiedon palvelut ryhmäpäällikkö. SYKE tuottaa maanpeitteiseen ja maankäyttöön liittyviä tuotteita ja aineistoja.
- Tavoitteena selvittää SYKE:n roolia kokonaisuudessa. Minkä tyyppistä aineistoa ja tuotetta voidaan kehittää.

Ulla Pyysalo:

- Maastotietotuotteet aineistovastaavana Maanmittauslaitoksessa
- Kiinnostaa tulevaisuuden tietotarpeet ja vaikuttaako se Maanmittauslaitoksen aineiston keruuseen

Juha Romula:

- Ylitarkastaja Keski-Suomen ELY. Paikkatietojen ja tietoaineistojen parissa työskennellyt. Alueiden käytön edistämiseen liittyviä tehtäviä.
- Tavoitteena saada työkaluja ja aineistoja ELY-keskuksen arjen pyörittämiseen

Juha Inkilä:

- Metsätietoasiantuntija. Tekninen näkökulma tietoon ja sen jakamiseen sekä hyödyntämiseen.

Kalle Eerikäinen:

- Metsähallitus Metsätalous Oy:n metsäomaisuuden hoidon suunnittelu. Työhön sisältyy keskeisesti tietojärjestelmät.
- Roolina tiedonvälittäjänä MH:n ja ryhmän välillä. Tieto-ryhmän linjausten ja tuotosten hyödyntäminen omassa työssä.

Matti Laatikainen:

- Ryhmäpäällikkö turvevarojen kartoitus ja tutkimus.
- GTK:n maaperäaineistot laajoja, näiden integroiminen mukaan hyödynnettäviin tietoaineistoihin

Liisa Pietola:

- Ympäristöpäällikkö MTK:ssa.

- Ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja vesistöasiat kietoutuvat yhteen. Tutkimustieto ja aineistot tärkeässä roolissa haasteiden ratkaisussa. Puutteiden selvittäminen.
- Työryhmässä voidaan edistää maatalouden toimenpiteiden vaikuttavuutta tietovarannoilla. Maataloudessa on valtavasti mahdollisuuksia ja niihin tartutaan, kun toimijat saavat niistä tietoa.

Jaana Kaipainen:

- Alueiden käyttöön ja maankäyttöön liittyvät asiantuntijatehtävät. Asiantuntijana mukana työryhmässä.

3. Jatkoaskeleet

Käytiin keskustelua yhteistyöryhmän toiminnasta. Koettiin, että työssä ei tarvitse mennä hanketasolle vaan teemoittainen tarkastelu olisi ryhmän toiminnan kannalta järkevä.

Vertaisarvioitua tutkimusta ei tule tässä ajassa. Esitettiin kysymys siitä, voidaanko kuitenkin pyytää esim. tutkijoiden puheenvuoroja? Huolena on se, että miten saadaan tieto ohjattua kentälle.

Tärkeintä yhteistyöryhmän työssä tiekartan ja ohjelmien määrittely. Toivottiin ryhmälle tietoa hankkeista ja niiden etenemisestä. Koska ryhmässä on hanketoteuttajia niin ei liene järkevä toteuttaa yksittäisten hankkeiden arviointia.

Todettiin, että systemaattisesti kannattaisi käydä läpi mitä kansainvälistä raportointia maankäyttösektorilta jo tehdään.

Todettiin, että samalla pitää muistaa käytännön toimenpiteet. Maanviljelijät ja metsänomistajat kaipaavat tietoa, miten voivat toimia ympäristöystävällisesti.

Päätös: Kokouksia kerran kuukaudessa ainakin tieto-ohjelman valmistumiseen asti.

Käytiin läpi maankäyttösektorin työpajat, joita on järjestetty neljä kappaletta. Seuraava tulossa 5.5., aiheena maankäytön muutokset.

Tunnistettiin seuraavat tietotarpeet: Rakennetun alueen osuus ja sen muutosten seuranta. Maanalaisen biomassan osuus hiilitaseesta.

Todettiin, että työpajat vain tukevat yhteistyöryhmän toimintaa. Työpajoissa tunnistetut tietotarpeet toimivat syötteinä tieto-ohjelman valmistelulle yhteistyöryhmässä.

Tuotiin esille, että Tapion metsänhoidon uudistustyössä tulee hyvin paljon kehittämistarpeita ja materiaalia tieto-ryhmän työhön.

Päätös: Työpajojen tulokset ja aineistot jaetaan ryhmän jäsenille.

Tieto-ohjelman sisältö:

Todettiin, että on tärkeää harmonisoida käytettävät käsitteet, jotta puhutaan samoilla termeillä.

Tuotiin esiin, että tieto-ohjelmassa olisi syytä huomioida myös missä ovat markkinat ja yksityiset toimijat. Ilmastotuotteita myyntiin, mikäli olisi todennetut päästöt tiedossa ja päästövähennykset laskea. Täytyisi rakentaa luotettava järjestelmä yksityisten hiilivähennysten markkinoille. On käynnistymässä selvitys hiilivuokramarkkinoiden selvitykseen ja minkälaisia tarpeita nähdään. Mikä olisi julkisen sektorin rooli.

Todettiin, että valmisteilla on selvityshanke hiilikompensaatioon liittyen.

Tuotiin esille, että ryhmän työssä voidaan hyödyntää myös toimialojen valmistelemia vähähiilisyystiekarttoja. Esimerkkinä MTK:n valmisteleva maatalouden vähähiilisyystiekartta, joka on ilmestymässä kesäkuussa. Metsäteollisuus ry:ltä on myös ilmestynyt ensimmäinen osa metsäteollisuuden vähähiilisyystiekartasta.

Todettiin myös, että tietotarpeiden kartoitukseen paneuduttava. Mitkä ovat strategiset tavoitteet. Mitä on ja mitä halutaan? Mitä tarkkaan ottaen tietotarpeet ovat. Ei lähdetä liikkeelle siitä, mitä on jo olemassa. Nykytilan tarkoitusta on paljon jo tehty.

Päätös: Laaditaan tieto-ohjelman yhteistyöryhmän työsuunnitelma (Minna H. ja Jaakko N.) ja toimitetaan se kommenteille ryhmälle ennen seuraavaa kokousta.

4. Seuraava kokous

Päätös: Sovittiin seuraava kokous **tiistaina 26.5 kello 13-15**

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.00